

Belangrijkste bevindingen van TPAC over MTCS

28 januari 2011

Inleiding

De Toetsingscommissie Inkoop Hout (TPAC) beoordeelt in opdracht van de Nederlandse overheid certificatiesystemen voor duurzaam hout. In oktober 2010 oordeelde TPAC dat het Maleisische certificatiesysteem MTCS niet voldoet aan de Nederlandse Inkoopcriteria voor hout. Dit oordeel volgde op een bezwaar dat vijf maatschappelijke organisaties hadden ingediend tegen het positieve oordeel van TPAC over MTCS van maart 2010.

TPAC bestudeerde het bezwaar nauwkeurig en is, mede op basis van recent gepubliceerde certificatie rapporten, tot de conclusie gekomen dat MTCS op twee belangrijke thema's niet aan de Nederlandse Inkoopcriteria voldoet: de rechten van de inheemse volken en biodiversiteit. Dit document is een samenvatting van de belangrijkste bevindingen van TPAC over MTCS.

Rechten van de inheemse volken

- De **Nederlandse Inkoopcriteria** vereisen dat de gebruiksrechten van inheemse volken worden gerespecteerd en dat zij – op basis van *free and informed consent*¹ - inspraak hebben in het bosbeheer in hun traditionele gebruiksgebieden.
- In de MTCS standaard zijn de **gebruiksrechten** van de inheemse bevolking – de Orang Asli – zoals het recht om te jagen en verzamelen, voldoende verankerd. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat een wettelijk vergunningensysteem het verzamelen van bosproducten voor commerciële doeleinden reguleert. Dit systeem kan een beperking vormen voor de Orang Asli, maar bevordert vanuit ecologisch perspectief het duurzaam beheer van de betreffende producten.
- Ten aanzien van het **recht op inspraak** op basis van *free and informed consent* bevat de MTCS standaard verschillende criteria. Deze criteria worden echter door MTCC – de organisatie die het certificatiesysteem beheert – alleen van toepassing geacht als de Orang Asli eigendomsrecht op het bos hebben. Omdat de Orang Asli volgens de Maleisische wet nooit eigendomsrecht hebben in de gecertificeerde productiebossen, is hun recht op inspraak, en daarmee op een evenwichtig onderhandelingsproces tussen bosbeheerder en Orang Asli, niet gerealiseerd.

---

¹ TPAC interpreteert het recht op inspraak op basis van *free and informed consent* als een evenwichtig onderhandelingsproces met het doel dat de bosbeheerder en de inheemse bevolking tot overeenstemming komen over bosbeheer. Eventuele conflicten tussen beide partijen kunnen hiermee worden voorkomen.

- Tot slot moet worden opgemerkt dat gedetailleerde **kaarten** en informatie over de begrenzing van het gecertificeerde bosgebied niet of onvoldoende voor de Orang Asli of voor andere stakeholders beschikbaar waren.
- Op basis van het bovenstaande heeft TPAC geconcludeerd dat MTCS niet voldoet aan het **tweede principe** van de Nederlandse Inkoopcriteria aangaande de rechten van de inheemse volken.

Biodiversiteit

- De **Nederlandse Inkoopcriteria** vereisen dat conversie – de omzetting van gecertificeerd natuurlijk bos in andere landgebruiksvormen - niet plaatsvindt en dat de biodiversiteit in het gecertificeerde bos wordt beschermd.
- Conversie vormde bij de TPAC beoordeling van maart 2010 al een belangrijk onderwerp. Toen constateerde TPAC dat het besluit tot conversie niet door de gecertificeerde bosbeheerder, maar op **politiek** niveau genomen wordt.
- Hoewel de MTCS standaard conversie formeel verbiedt, wordt dit verbod op twee manieren verzwakt. In de eerste plaats is het verbod op conversie onvoldoende vertaald in de concrete voorschriften (*indicatoren*) voor het bosbeheer. In de tweede plaats opereren de certificatie-instellingen sinds kort volgens een richtlijn van MTCC die stelt dat geconstateerde conversie niet hoeft te worden meegewogen in de certificeringsbeslissing.
- Dit betekent dat MTCS in zijn huidige vorm **onvoldoende bescherming** biedt tegen conversie van natuurlijk gecertificeerd bos naar bijvoorbeeld rubberplantages of infrastructuur.²
- Hierbij moet worden aangetekend dat op basis van recente cijfers van MTCC en van de Maleisische bosbeheerdepartementen conversie alleen in de **deelstaat Kelantan** problematisch lijkt te zijn. Volgens deze cijfers werd van het gecertificeerde oppervlak in Kelantan tussen 2007 en 2010 ruim 9 procent geconverteerd of aangemerkt voor conversie. In de overige zes MTCS deelstaten waarin bosgebieden zijn gecertificeerd bleef de conversie in deze periode beperkt tot beneden de 0,3 procent.
- De bescherming van **biodiversiteit** in MTCS gecertificeerd bos wordt bemoeilijkt doordat de benodigde milieueffectrapportages te weinig gedetailleerd zijn.
- Op basis van het bovenstaande heeft TPAC geconcludeerd dat MTCS niet voldoet aan het **vierde principe** van de Nederlandse Inkoopcriteria aangaande biodiversiteit.

Conclusie en overwegingen

Het oordeel van TPAC is dat MTCS op twee thema's niet aan de Nederlandse Inkoopcriteria voldoet: de rechten van de inheemse volken en biodiversiteit. Mede hierdoor, constateert TPAC, geniet MTCS slechts beperkte steun van stakeholders in Maleisië en Nederland.

---

² Conversie van gecertificeerd bos naar palmolieplantages vindt nauwelijks plaats omdat dit een ingewikkelde wettelijke procedure vereist. Buiten het gecertificeerde bos vindt conversie naar palmolieplantages wel plaats, maar dit valt buiten de toetsing van TPAC.

MTCC heeft echter de afgelopen jaren aanzienlijke verbeteringen tot stand gebracht in het bosbeheer en in de eigen organisatie. Zo wordt het bosbeheer sinds enkele jaren door een onafhankelijk geaccrediteerde certificatie-instelling gecontroleerd. Daarnaast heeft MTCC - onder andere tijdens de hoorzitting in september 2010 - te kennen gegeven een aantal verbeteringen op het gebied van conversie en openbaarheid van kaarten te zullen realiseren die de door TPAC gesignaleerde tekortkomingen kunnen wegnemen. Vergelijkbare concrete toezeggingen ten aanzien van de rechten van de inheemse bevolking werden destijds nog niet gedaan.

Zie ook de volgende documenten op de TPAC website (www.tpac.smk.nl):

- De Engelstalige samenvatting van het oordeel van TPAC over MTCS
(<http://www.tpac.smk.nl/webadmin/files/Summary%20revised%20TPAC%20judgment%20MTCS%20FINAL.pdf>)
- Het antwoord van TPAC op het bezwaar van Greenpeace c.s.
(<http://www.tpac.smk.nl/webadmin/files/pdf/Response%20to%20objection%20Oct%202010.pdf>)
- Het overzicht van de scores van MTCS
<http://www.tpac.smk.nl/webadmin/files/Overview%20of%20scores%20MTCS%20FINAL.pdf>

Voor verdere informatie over het oordeel van TPAC kunt u contact opnemen met Myrthe Haase: 070-3586300; 06-13062046 of mhaase@smk.nl